

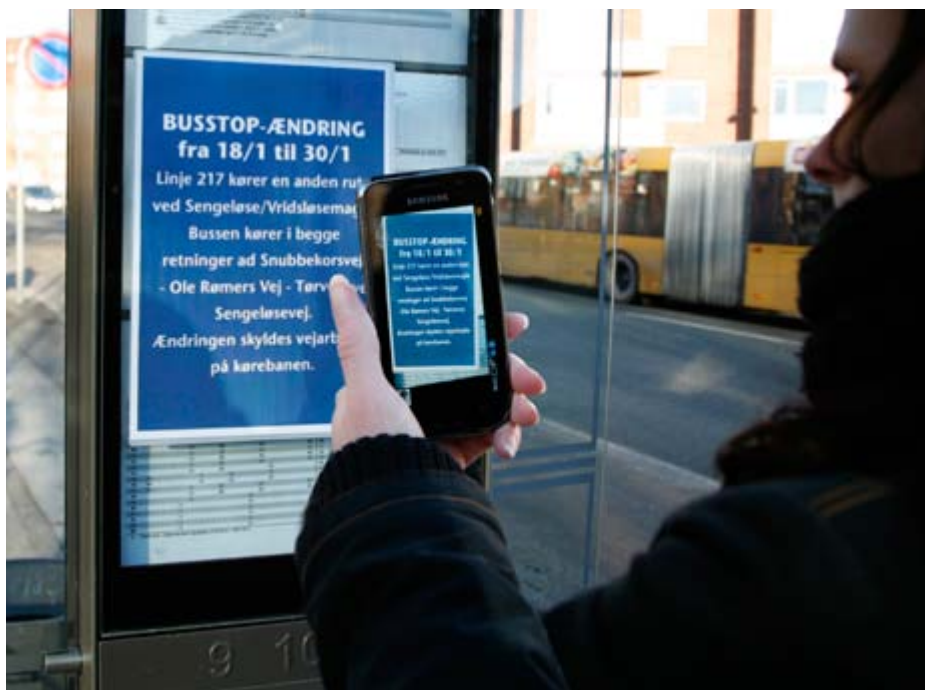
2 • 2011 • HMI.DK

FRA NYHEDSBREV TIL ONLINE NETVÆRK

Med denne udgave af Undervisning og kommunikation siger vi farvel til nyhedsbrevet, som vi kender det, og inviterer i stedet vores læsere til at holde sig orienterede på deres fagområde via Hjælpemiddelinstuttets online netværk tekst.hmi.dk og kommunikation.hmi.dk. Her bliver nyhederne opdateret løbende, og vælger du at abonnere på netværkene, kan du få besked om nyheder direkte i din mailboks.

Herunder kan du læse om de populære netværk tekst.hmi.dk og kommunikation.hmi.dk, som er spækket med artikler, nyheder, omtaler af kurser, erfaringsudveksling, produktnyheder, og regler og afgørelser, som er aktuelle og relevante for netop dit arbejde.

TEKST.HMI.DK

Tekst.hmi.dk er et netværk for fagpersoner, der arbejder med teknologiske hjælpemidler, der giver støtte til læsning og skrivning og hjælper med at organisere dagligdagen for bl.a. ordblinde og personer med Aspergers syndrom eller ADHD.

Formålet med netværket er at etablere en fælles og national platform for alle fagpersoner i Danmark, der arbejder på dette felt. Netværket samler den nationale viden og kompetence på området og henviser til ressourcer, erfaringer, materialer m.m. fra Danmark og fra udlandet.

HVORFOR IKKE MERE IT-STØTTET UNDERVISNING?

Teknologien er til stede, og lovens rammer rummer gode betingelser for it-støttet undervisning. I princippet har ordblinde i Danmark alle muligheder for at blive godt hjulpet. Men hvorfor er it-støttet undervisning så stadig så relativt lidt udbredt?

PRODUKTNYHEDER

DET TALENDE SPØRGESKEMA

Det talende spørgeskema fra Handikram er et dokumentationsredskab udviklet til at kunne indsamle svar fra brugere, der enten pga. alder, mangel på skriftsprog eller kognitive vanskeligheder ikke kan besvare et normalt spørgeskema.

Det PC-baserede spørgeskema fra HandiKram kan fx bruges som redskab, når institutioner skal dokumentere og vurdere værdien og kvaliteten i deres arbejde.

Læs mere om produktet på www.handikram.dk (åbner nyt vindue)

PARTNERSTØTTET AUDITIV SCANNING

PartnerStøttet Auditiv Scanning (PSAS) er navnet på en struktur til at opbygge kommunikationen med personer, der har alvorlige fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser og derfor er begrænset i deres tale. Strukturen minder om legen "20 spørgsmål til professoren". Formålet med PSAS'en er, at den funktionsnedsatte person kan udtrykke sig og blive forstået.

Den alternative kommunikation, som PSAS'en tilbyder, er en hjulpet kommunikation. Det vil sige, at den funktionsnedsatte person er afhængig af en anden person, som i kraft af sin tale og et skema kan tolke den funktionsnedsattes ønskede kommunikation.

Læs mere om PSAS'en fra Handikram på www.handikram.dk (åbner nyt vindue)

Det er et af de spørgsmål, der optager mange af deltagerne i netværket tekst.hmi.dk, der bl.a. henvender sig til fagpersoner beskæftiget med ordblindeundervisning.

Læsevejleder på VUC Roskilde Marie W. Bertelsen sammenligner i en artikel på netværket situationen med det at køre forbi et trafikuheld uden at hjælpe.

“Vi har ressourcerne, så jeg synes faktisk, det er uetisk ikke at hjælpe,” siger hun blandt andet.

Sammen med sine kolleger på VUC Roskilde har Marie W. Bertelsen gjort noget ved problemet ved at skabe et unikt tilbud, der udover at trække kursister til langvejsfra, for nylig sikrede VUC Roskilde titlen som det undervisningssted for ordblinde, der har de mest tilfredse kursister.

Heldigvis er VUC Roskilde ikke ene om at gøre noget ved sagen. På netværket kan du lige nu også læse om den nyoprettede EUD Læsevejlederforening, der har til formål at styrke læseindsatsen på landets erhvervsskoler.

Læs mere om tekstnetværket og tilmeld dig her tekst.hmi.dk (åbner i nyt vindue)

KOMMUNIKATION.HMI.DK

Netværket kommunikation.hmi.dk (åbner nyt vindue) er et fagligt forum for fagpersoner, der arbejder med informations- og kommunikationsteknologiske løsninger til mennesker med kommunikative og kognitive funktionsnedsættelser.

Formålet med netværket er at stille en platform til rådighed, så deltagerne får let adgang til:

- videns- og erfaringsudveksling.
- samlet information på området.
- juridisk bistand.

FLITTIGT FORUM

Deltagerne i netværket kommunikation.hmi.dk er flittige brugere af netværkets Forum, hvor de kan hente hjælp, råd og vejledning hos hinanden. Ved at spørge åbent ud i netværket og svare ditto, kan alle i netværket drage nytte af videns- og erfaringsudvekslingen, og i Forum kan man lige nu læse om en deltager, der spørger, om der findes software til hukommelses- og opmærksomhedstræning? Det gør der, svarer flere af deltagerne og henviser også til hvor. Endnu andre bruger Forum til at gøre opmærksom på relevante begivenheder, informationer, kurser mm. Helt i tråd med den tankegang, der ligger til grund for Hjælpeinstituttets netværk!

I netværkets nyhedsmodul kan deltagerne bl.a. læse om DR's hjemmeside Ligetil.dk, der henvender sig til danskere, der har svært ved at læse og forstå nyheder og om HandiVisions forskning i brugerdreven udvikling af nye hjælpemidler.

Læs mere om kommunikationsnetværket og tilmeld dig her kommunikation.hmi.dk (åbner i nyt vindue)

TOBII PCEYE

Firmaet ASK-IT har udviklet et øjenstyringsmodul til montering på almindelig fladskærm og til brug med stationær computer. Modulet fungerer med alle PC'ere med windows.

Øjenstyringsmodulet er bl.a. egnet til personer med funktionsnedsættelser i hænder og arme, neuro-skader, patienter på neurologiske afdelinger, afatikere eller personer, der lider af cerebral parese.

Læs mere om Tobii PCeye på www.ask-shop.dk (åbner nyt vindue)

HANDIFON GENERATION 4 NU I DANSK VERSION

Handifon fra Abilia er en smartphone med udviklet kalender og telefonfunktioner, udviklet til personer med kognitive vanskeligheder. De gør det lettere at planlægge, huske og holde styr på dagens gøremål i forhold til job, skole og fritid. Nu er programgeneration 4 kommet på dansk.

Læs mere Handifon på www.abilia.dk (åbner i nyt vindue) Eller se tre videoer, hvor personer med forskellige behov fortæller om deres brug af Handifonen www.abilia.dk (åbner nyt vindue)

FOTOALBUM MED LYD

Firmaet AB Handic Help har udviklet et fotoalbum, hvori der kan indsættes egne fotos og indtalinge, så man kan lave sine egne personlige historier.

Der medfølger SD kort, så der kan overføres lyde/melodier fra computeren eller manuelt til albummet. Med 100 minutters taletid er der mulighed for at indtale historier på de 20 sider.

Man kan indsætte sine egne billeder eller print i albummet.

Læs mere om Talking Photo Album Pro på AB Handic Helps hjemmeside handicstore.dk (åbner nyt vindue)

KORTE NYHEDER

SPASTIKERFORENINGEN UDGIVER LILLE BOG OM INKLUSION AF ELEVER MED CP

Der er mange forhold at tage højde for, hvis man som lærer får en elev i klassen, der er spastiker. Men nu er der gode råd og viden på vej til lærerne, så de kan sikre de bedste betingelser for eleverne. Spastikerforeningen har udgivet en lille bog, der skal klæde lærerne på til opgaven.

Læs mere om udgivelsen Når en elev i klassen har cerebral parese – hvad så? På Spastikerforeningens hjemmeside, hvor man også kan downloade bogen www.spastikerforeningen.dk (åbner nyt vindue)

OVERGANG TIL UNGDOMSUDDANNELSE FOR ELEVER MED SÆRLIGE BEHOV

Ny vejledning skal sikre, at ungdomsuddannelserne kvalificeret kan tage imod unge med funktionsnedsættelse eller andre særlige behov.

“Vejledningen skal gøre det nemmere for uddannelserne at tage imod elever med behov for særlig støtte. Jo tidligere uddannelsesinstitutionerne får afklaret omfanget af støttemodtagere og deres konkrete behov for eksempel via oplysninger om tidligere tildelt støtte, jo hurtigere kan eleverne få støtte enten via deres uddannelsessted direkte eller via det tilskud, uddannelsesstedet kan søge i Uddannelsesstyrelsen,” forklarer direktør for Uddannelsesstyrelsen Lars Mortensen.

Læs Vejledning om kommuners og uddannelsesinstitutioners samarbejde om iværksættelse af specialpædagogisk støtte i ungdomsuddannelserne på www.spsu.dk (åbner nyt vindue)

BRUG STEMME TIL AT SURFE PÅ NETTET

Aalborg Universitet har lanceret en talegenkender til gavn for bevægelseshæmmede danskere.

“Surf på nettet med din stemme!” Sådan har Aalborg Universitet lanceret en begrænset talegenkender, der giver bevægelseshæmmede mulighed for at surfe på nettet uden brug af mus og tastatur.

Læs mere om talegenkenderen og download programmet på www.indtal.dk (åbner i nyt vindue)

“HVA GJØR VI NÅR BARNET IKKE SNAKKER” NU OGSÅ PÅ SOMALISK OG ARABISK.

Information til forældre om alternativ og supplerende kommunikation.

ISAAC Norge har oversat udgivelsen “Hva gjør vi når barnet ikke snakker” til arabisk og somalisk.

Udover norsk, arabisk og somalisk fås brochuren også på tyrkisk og urdu.

Alle fem udgaver kan downloades via ISAAC Norges hjemmeside www.isaac.no (åbner nyt vindue)

FAGLIG INSPIRATION

TEKNOLOGI I UNDERVISNING OG KOMMUNIKATION PÅ PROGRAMMET

“Teknologien er god til at sikre inklusion.” Påstanden er Inger Kirk Jordansens, konsulent ved Hjælpemiddelinstitutionen med speciale i velfærdsteknologiske løsninger. Hun er én af hovedmændene bag det ambitiøse, faglige program på årets HITmesse, som i år er inddelt i fem spor med hver sit faglige fokus.

HITmesse 2011 er inddelt i fem faglige spor. HITmesse opererer inden for et bredt felt med mange forskellige faglige discipliner. De fem spor synliggør og udspecificerer de forskellige fagområder: kommunikation, specialundervisning, syn, hørelse og hverdagsteknologi. Inden for hvert spor afholdes en række foredrag, seminarer og produkt demonstrationer.

“De fem spor er virkelig en satsning. Med de nye spor vil man inden for hver disciplin

eller fagområde kunne sammensætte et specialiseret og målrettet conferenceprogram over to dage. Så hvis man fx arbejder med specialundervisning, kan man fylde to hele dage ud med oplæg, foredrag og produktvisninger udelukkende på det felt,” fortæller konsulent Inger Kirk Jordansen.

INKLUSION KRÆVER HJÆLPEMIDLER

Om der ligger økonomiske eller pædagogiske argumenter til grund for inklusion er underordnet. Faktum er, at almene tilbud i stigende grad skal inkludere personer med funktionsnedsættelser. Derfor er behovet for udbredelse af viden om teknologiske løsninger til at imødekomme udfordringerne ved inklusion langt større end tidligere.

“Traditionen for Hjælpemiddelinstitutionens HITmesse har været udelukkende at henvende sig til de specialiserede fagfolk. Men de stigende krav om inklusion betyder, at HITmesse nu også henvender sig til folk, der arbejder i almentilbuddene,” fortæller Inger Kirk Jordansen.

HITmesse finder i år sted for 19. gang, 20. - 21. september 2011, Hotel Nyborg Strand.

Læs mere om HITmesse 2011, se program og bestil årets HIT-messe udgivelse her hmi.dk (åbner nyt vindue)

UNDERVISNING AF BØRN OG UNGE MED ADHD OG ASPERGERS

Flere og flere børn og unge får diagnosen ADHD eller Aspergers syndrom eller en kombination. De har ofte vanskeligheder med kommunikation, socialt samspil og fleksibilitet, og skolegang og uddannelse er forbundet med store udfordringer – også for de fagpersoner, der er tæt på barnet eller den unge.

Teknologi som PDA'er og SmartPhones kan være en hjælp for børn og unge med diagnosen ADHD og Aspergers, men hvordan implementerer man som lærer eller pædagog teknologien i hverdagen?

Det fortæller seks danske og nordiske oplægsholdere om, når Hjælpemiddelinstitutionen onsdag d. 15. juni for første gang afholder ADHD og Aspergerkonferencen.

Konferencen fokuserer på både den teknologiske og den pædagogiske implementering af hjælpemidlerne, og oplæggene omhandler bl.a. undervisningsmetoder, introduktion til iPhone som struktureringshjælpemiddel og igangværende projekter såvel som den personlige erfaring med teknologiske hjælpemidler.

Læs program og om tilmelding til ADHD og Aspergerkonferencen her hmi.dk (åbner i nyt vindue)

PÅ KURSUS I LÆSE- OG SKRIVEVANSKELIGHEDER

At kunne vejlede og undervise elever og lærere i brugen af it-hjælpemidler til børn og unge i læse- og skrivevanskeligheder. Det er én af de ting, tre kursister kunne tage med hjem i bagagen fra kurset IT & læse/skrivevanskeligheder. Læs her, hvad de tre kursister fra tre forskellige uddannelsessteder i landet fortæller om baggrunden for at vælge kurset, og hvad de fik med sig hjem.

LENE HANSEN, LÆRER OG STUDIEVEJLEDER, CELF, NAKSKOV OG MARIBO

Hvorfor meldte du dig til kurset?

Det gjorde jeg, fordi de elever, som jeg screener som ordblinde, og som derfor får tilkendt it-rygsækken, ikke kan finde ud af at bruge den. Og så står den bare til opmagasinering. Målet med at deltage på kurset var derfor, at jeg skulle blive i stand til at kunne hjælpe dem og de lærere, som underviser dem, til at kunne bruge it-rygsækken konstruktivt.

Er du efter kurset klædt på til at kunne imødekomme de udfordringer, du har hjemme på skolen?

Ja, for nu har jeg været inde i programmerne og set på indstillinger og muligheder, der er. Og det er rart at have set det før, når jeg bagefter skal hjem og rode videre med det. Det er for svært at sidde med programmerne selv uden at have nogen at spørge.

Specielt har jeg fundet ud af, jeg godt vil have en skole-licens, sådan at alle maskiner på skolen har tekstgenkendelses- og oplæsningsprogrammer. Så alle elever kan bruge programmerne.

POUL SØRENSEN, UNDERVISER, EUC SJÆLLAND, HTX-AFDELINGEN

Hvorfor meldte du dig til kurset?

Fra i år er jeg begyndt at varetage opgaverne omkring vores SPS-elever, og jeg er helt ny på området og har behov for ny viden.

Er du efter kurset klædt på til at kunne imødekomme de udfordringer, du har hjemme på skolen?

Ja, det er jeg. Jeg har fået en god grundbyggesten til at bygge videre selv.

Men nu skal jeg jo lige omsætte den nye viden til de forskellige behov, eleverne har. Først skal jeg undersøge præcis, hvor eleverne er i forhold til det, jeg vil kunne tilbyde nu. Men det er klart, at jeg uden kurset ikke havde kunnet tilbyde eleverne så grundig en vejledning, som jeg kan nu. På kurset er vi kommet i dybden med, hvad programmerne kan, så jeg vil kunne hjælpe eleverne langt mere målrettet, end hvis jeg selv havde skullet finde frem til funktionerne.

JØRGEN THYRSTING, VEJLEDER, PRODUKTIONSSKOLEN VEST, VARDE

Hvorfor meldte du dig til kurset?

Vi kører et ordblindeprojekt på produktionsskolen, og de it-værktøjer, vi arbejder med, ville jeg gerne have bekræftet, var de rigtige. Og så ville jeg gerne lære flere detaljer i programmerne, end jeg kendte til i forvejen.

Er du efter kurset klædt på til at kunne imødekomme de udfordringer, du har hjemme på skolen?

Ja, det synes jeg bestemt. Både hvad angår mobiltelefoneteknologi, elektroniske bøger og cd-ord. Det er vi kommet godt og grundigt omkring.

Og det har været vigtigt at have tiden og rummet til at undersøge programmerne og at være på kursus med nogen, som interesserer sig for det samme.

Jeg kan anbefale kurset til stort set alle. Jeg er blevet meget optaget af den ide, at it-værktøjerne både retter sig mod decideret ordblinde elever, og mod en meget bred skare af unge mennesker, som har svært ved at læse og skrive. Jeg tror, at man kan løfte i hvert fald den skriftlige fremstilling bredt på erhvervsuddannelserne, hvis man konsekvent bruger og tilbyder nogle af de her it-værktøjer.

Læs mere om kommende kurser her hmi.dk (åbner i nyt vindue)

KOMMUNIKATION OG UDVIKLING MED IKT SOM HJÆLPEMIDDEL

”I mit 30-årige virke er Kommunikation og udvikling med ikt som hjælpemiddel det kursus, som har rykket mest for mig. Jeg er blevet superbruger og har kunnet holde kurser for lærere og pædagoger i de programmer, vi har behov for på mit arbejde.”

Sådan vurderer Lotte Olsen, fysioterapeut og tidligere kursist på uddannelsesforløbet Kommunikation og udvikling med ikt som hjælpemiddel, som fra november udbydes igen på Sjælland og i Jylland. Uddannelsen har til formål at uddanne specialpædagogisk personale,

så lærings- og udviklingspotentialer i teknologien udnyttes i arbejdet med personer med særlige behov.

Pia Christensen, socialpædagog i Camillehusene, har ligesom Lotte Olsen brugt den tilegnede viden til efterfølgende at undervise kolleger i anvendelsen af ikt. Og udover at have lært at programmere, oplever hun det som helt afgørende, at hun nu kan følge med i den teknologiske udvikling og dermed opfylde børnenes behov for at lege og lære med it.

”Børnene har fået glæde af, at vi nu har mange typer af spil, de kan bruge, når vi har computer på programmet. Og Boardmaker-billeder er blevet mere personlige, da jeg nu kan ændre i farverne på billederne. Programmet Mediamixer bruger jeg til at kreere billedbøger til børnene over forskellige episoder i deres liv,” fortæller hun om nogle af de programmer, hun har lært at anvende under kursusforløbet.

PRAKSISBEHOV SKABTE UDDANNELSEN

Ideen til kurset opstod for godt ti år siden, da samtaler med en række ledere af specialinstitutioner i det daværende Århus Amt, gjorde det klart, at eksisterende teknologiske hjælpemidler ikke blev udnyttet tilstrækkeligt i arbejdet med eleverne på amtets institutioner. Man oprettede et kursusforløb, som er blevet udbudt hvert år lige siden. Efter kommunalreformen, hvor amterne blev nedlagt, overtog Hjælpemiddelinstitutionen og Kommunikationscentret i Hillerød opgaven.

Uddannelsesforløbet strækker sig over 11 måneder med i alt 11 kursusdage. Man veksler mellem præsentationer, detaljeret arbejde med programmer og specialudstyr samt alternativ betjening af pc, erfaringsudveksling, faglige oplæg fra underviserne og hjemmeopgaver. Selvom det er 13. gang kurset udbydes, er der stadig stort behov for den viden og de færdigheder, kurset bibringer, forklarer Ole Wriedt, konsulent og en af initiativtagerne, som underviser på uddannelsen.

”Der er stadig lang vej, før teknologien er implementeret på et niveau, hvor den udnyttes optimalt til mest mulig gavn for mennesker med funktionsnedsættelser – rigtigt langt. Men mange gør en stor indsats, og der sker meget på området. Desuden sker der løbende udskiftning af personale på mange institutioner, så det er vigtigt, at nogen på arbejdspladsen er rigtig godt klædt på, brænder for det og har masser af lyst til løbende at sætte nye kolleger ind i området,” forklarer han.

Læs mere om uddannelsen og tilmelding her hmi.dk (åbner nyt vindue)

TEMA: LÆSE- OG SKRIVEVANSKELIGHEDER

LYDBØGER KAN HJÆLPE FLERE ELEVER GENNEM GYMNASIAL UDDANNELSE

Ny undersøgelse viser, at læsesvage elever klarer sig bedre med lydbøger.

Hvert år forlader 15-18% grundskolen med manglende funktionel læsekompetence. En stor del af dem kunne hjælpes på sporet af en gymnasial uddannelse, hvis de får adgang til lydbøger, fortæller Nota (Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder) i en pressemeddelelse.

Det er Nota, der i samarbejde med analysefirmaet Epinion står bag undersøgelsen.

AF PERNILLE BONNE RASMUSSEN

Læsesvage fravælger gymnasium

Nota fortæller om baggrunden for undersøgelsen, at den er lavet via en telefonisk spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt 497 af Notas medlemmer i alderen 12 til 16 år. Til sammenligning har 200 tilfældigt udvalgte børn og unge i samme aldersgruppe besvaret samme spørgsmål.

Undersøgelsen viste blandt andet, at:

- 22% af brugergruppen planlægger en gymnasial uddannelse efter folkeskolen, mod 46% af sammenligningsgruppen.
- 40% af brugergruppen planlægger til gengæld en erhvervsfaglig uddannelse mod blot 8% i sammenligningsgruppen.
- En tredjedel af de adspurgte hører lydbøger dagligt eller ugentligt (typisk en time ad gangen, ofte mere). Undersøgelsen viser, at lydbøger for en stor del af disse børn og unge er en helt central måde at læse – og dermed få viden og oplevelser – på. Til sammenligning hører blot 3% af sammenligningsgruppen lydbøger ugentligt eller oftere, hvilket er så få, at det statistisk svarer til den ordblinde del af sammenligningsgruppen.

LYDBØGER CENTRAL INFORMATIONSKILDE

Konklusionen er, at almindelige læsere stort set aldrig hører lydbøger, mens svage læsere bruger det som en central informationskilde. Men de unge får ikke bare læst bøgerne højt, fortæller Nota. Tre ud af fire har samtidig bogen slået op foran sig, mens de lytter eller følger med på skærmen i en digital bog.

Undersøgelsen dokumenterer, at der er en positiv sammenhæng mellem brug af lydbøger, lektievaner, læsevaner og trivsel i skolen. Hvis man øger brugen af lydbøger blandt ordblinde børn og unge med læsevanskeligheder, vil de gennemsnitlige skolepræstationer i Danmark antageligt kunne forbedres.

I Danmark er der ikke nogen formelle ordninger, der sikrer adgang til skolebøger på alternative medier – eksempelvis lydbøger – i folkeskolen. Til gengæld findes en formaliseret ordning på alle videregående uddannelser (SU-Styrelsens Studiebogservice).

Den skelnen forstår faglig konsulent Martin Hauerberg Olsen, fra ViHS ikke. Han udtaler i meddelelsen, at:

”Det ville være en god idé, hvis lærere, elever og specialundervisere også i folkeskolen havde adgang til digitale, standardiserede formater af de materialer, der undervises i. På græsrodsniveau er der allerede i dag taget gode initiativer til at gøre elektroniske tekster tilgængelige for lærere og elever i grundskolen – eksempelvis Materialebasen på portalen EMU. Men der er for mange ”børnesygdomme” i systemet og ingen kvalitetssikring i forhold til tekstformater og elektronisk læsbarhed.”

Læs mere om Nota og baggrunden for Epinions rapport på Notas hjemmeside www.nota.nu (åbner nyt vindue)

CD-ORD PÅ CHOKOLAEFABRIKKEN

Det var store navne inden for dansk erhverv, der tirsdag den 3. maj udgjorde panelet af oplægsholdere på Hjælpemiddelinstittets konference Teknologi til ordblinde i erhverv.

AF PERNILLE BONNE RASMUSSEN

VESTAS WILL-POWER

Vindmøllevirksomheden Vestas var både repræsenteret ved de to specialmedarbejdere Katja Madsen og Willy Hansen, der begge fortalte deres personlige historie om livet med ordblindhed og om hjælpen, der kom i form af dels teknologi, dels accept og anerkendelse fra kolleger og arbejdsgiver.

Fra Vestas kom også projektleder Kaj Andersen, der gennem flere år har iværksat ordblindeundervisning i virksomheden og udleveret it-rygsække til ordblinde medarbejdere. Han fortalte blandt andet om de erfaringer, Vestas har gjort sig med optimering af ordblinde medarbejders kompetencer og om, hvordan projektet nu er ved at blive implementeret i Vestas' afdelinger uden for Danmark.

Blandt dagens oplægsholdere var også Stig Vinther, der er uddannelseskonsulent ved Toms Gruppen. Han fortalte sammen med kompetenceudviklingskonsulent Lizzie Mærsk Nielsen om et udviklingsprojekt, der skal forbedre det psykiske arbejdsmiljø for medarbejdere med læse- og skrivevanskeligheder. I projektet indgår blandt andet undervisning i og brug af CD-ord på virksomhedens computere.

Læs mere om konferencens mange spændende oplægsholdere på Hjælpemiddelinstittets hjemmeside, hvor du også kan downloade oplægsholderens præsentationer tekst.hmi.dk (åbner nyt vindue)

VENTETID PÅ IT-RYGSÆK MEDFØRER FRAFALD BLANDT UNGE

Kun 6 % af ansøgerne til it-rygsæk får svar til tiden, viser tal for Uddannelsestyrelsen. Det betyder desværre, at mange dropper studiet, inden hjælpen når frem.

I en pressemeddelelse fra Uddannelsesforbundet beklager formand Hanne Pontoppidan den ringe situation for de unge, ordblinde studerende.

“Mange af de unge, som regeringen gerne vil nå for at opfylde målsætningen om, at 95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, er unge, der først sent beslutter sig for, hvilken uddannelse de skal i gang med. De har ikke altid det overskud, det kræver at søge ind i god tid. Det bliver de så straffet for. For når de ved skolestart søger om IT-rygsækken, får de ikke svar inden for en rimelig frist. Hvis disse unge skal vente med svar frem til fx efterårsferien, så er de droppet ud for længe siden. Derfor er det grotesk, at man ikke kan være sikker på at få sin IT-rygsæk, når man starter på uddannelsen,” skriver hun i pressemeddelelsen.

NY NORDISK UDGIVELSE MED FOKUS PÅ LÆSE- OG SKRIVEVANSKELIGHEDER

Nordens Vælfærdscenter, NVC, sætter med et nyt fagligt hæfte fokus på læse- og skrivevanskeligheder i forskellige dele af livet. Udgivelsen indeholder bidrag fra eksperter på feltet fra både Danmark, Sverige, Norge og Finland og behandler områder som inkluderende arbejdsliv, universelle løsninger

og inklusion. Under overskriften At være inkluderet stiller udgivelsen bl.a. skarpt på, hvordan personer med læse- og skrivevanskeligheder kan klare sig i et moderne informationssamfund, hvor tekst mere og mere erstatter personlig kontakt.

Udgivelsen kan bestilles gratis, når den kommer til juni. Følg med på NVC's hjemmeside. www.nordicwelfare.org (åbner nyt vindue)

INSPIRERENDE FILM PÅ NOTAS HJEMMESIDE

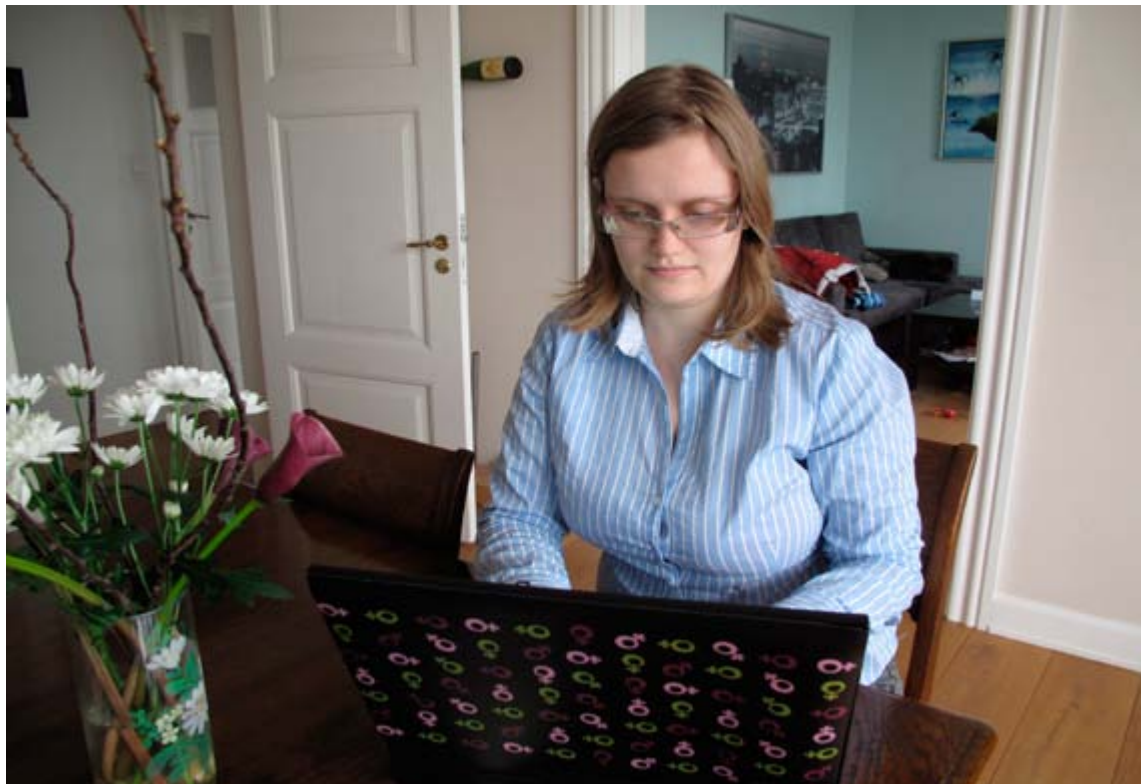
På Notas hjemmeside, Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder, kan man se en række interessante film, der på forskellig vis sætter fokus på læsevanskeligheder og ordblindhed. Man kan bl.a. se Aase Holmgaard, forfatter til ph.d.-afhandlingen "Viljen til læsning", fortælle om, hvorfor evidens ikke altid er det bedste i verden. Ifølge Aase Holmgaard skal man i sin undervisning af børn altid huske at "vise" dem et "under". Og det er svært at basere dén disciplin på evidens, mener hun.

Se denne og andre film på Notas hjemmeside www.nota.nu (åbner nyt vindue)

AT LYKKES SOM ORDBLIND UNIVERSITETSSTUDERENDE

Hører du overhovedet til her? Den holdning mødes ordblinde studerende ofte med, når de under deres studie afslører, at de har læse- og skrivevanskeligheder. Rådgivnings- og støttecentret, it-rygsækken og Netværk for Studerende med Dysleksi gør, at dyslektikere på Aarhus Universitet uden tøven kan svare ja på spørgsmålet.

AF JULIE BLICHER TROJABORG, KOMMUNIKATIONSMEDARBEJDER HJÆLPEMIDDELINSTITUTTET

At være ordblind og at tage en universitetsuddannelse er en hård cocktail. Både fysisk og psykisk. Det ved Nana Persen. Alligevel er hun lykkelig over, at hun er, hvor hun er.

Nana Persen er dyslektiker og læser til revisor på Handelshøjskolen i Aarhus. Hun fik for nyligt 12 i en juraopgave og regner med, at hun til sommer kan skrive bachelor på sit cv. På Aarhus Universitet har hun sammen med en række andre unge studerende trodset den herskende diskurs om, at universitetsstuderende skal være dygtige læsere og stavere. De har dannet et netværk for studerende med dysleksi, som hjælper dyslektikere til at klare de udfordringer, de møder på en lang videregående uddannelse. 84 studerende er pt. med i netværket.

”Overordnet handler netværket om skabe accept. Om at føle sig velkommen på universitetet. Mange steder oplever man folk udtrykke holdningen: Jamen, du hører jo ikke hjemme her. Når du ikke kan leve op til kravene, så må du jo bare finde et andet sted at være. Og det giver endnu en udfordring, fordi man så ikke kun skal kæmpe for at have ret til hjælp. Man skal også kæmpe for at blive accepteret,” forklarer Nana Persen.

NETVÆRKETS BETYDNING

Nana Persen er et levende bevis på, at man godt kan være ordblind og gå på universitetet på samme tid. Hun brænder for sit studie og for, at lange videregående uddannelser også skal være tilgængelige for dyslektikere. Derfor er hun nu aktiv i koordinationsgruppen i dysleksinetværket og var for to år siden selv med til at oprette det.

”Netværket blev oprettet for at give kontakt til ligesindede. For at sige: Du er ikke alene i verden,” fortæller Nana Persen, som taler af erfaring, når hun siger, at det har man brug for som ordblind universitetsstuderende.

”Et af vores mål er at gøre opmærksomhed på, at vi er der. Hvis folk ved, at vi er der, så er det nemmere at blive accepteret. Vi vil gerne have, at det ikke bliver opfattet som noget unormalt at være ordblind på universitetet, og at man kan få hjælp, så det bliver muligt at gennemføre en uddannelse,” uddyber hun.

Erfaringsudvekslingen fra netværket giver argumenterne vægt, når en ordblind studerende fx skal ned til studienævnet og bede om ekstra tid til en eksamen.

”Man ved, hvad man har lov til og endnu bedre, man ved, hvad andre har fået lov til,” forklarer Nana Persen.

NETVÆRKETS AKTIVITETER

Netværket blev stiftet i 2009 og en gang årligt afholder de generalforsamling, hvor der stemmes om pladserne i netværkets koordinationsgruppe. Koordinationsgruppen består af fem studerende, der står for det praktiske arbejde i løbet af året som nyhedsmails, planlægning af foredrag, kommunikation, cafearrangementer mm.

To gange årligt holder én fra Rådgivnings- og støttecentret desuden et foredrag i netværkets regi, hvor de fortæller om, hvad dysleksi er, og hvordan det er at have dysleksi, og nogle af netværkets deltagere, særligt dem fra koordinationsgruppen, tager jævnligt ud og holder oplæg om at være universitetsstuderende og dyslektiker.

”Der er mange myter, der fylder og skærmer for virkeligheden. Derfor er det et af netværkets mål at udbrede viden om, hvad dysleksi er,” fortæller Nana Persen.

BLEV FØRST UDREDT PÅ UNIVERSITETET

Gennem både sit folkeskole- og gymnasieforløb klarede Nana Persen sig uden en diagnose og dermed uden hjælpemidler på trods af, at hun i 4. klasse stort set kun kunne stave sit eget navn. Privattimer hver eftermiddag efter skoletid fik dog Nana til at knække stavekoden i 8. klasse, og hendes flair for tal fik hende på handelsgymnasiet. Her noterede man sig, at hun var ordblind, men satte ikke foranstaltninger ind.

Til afgangseksamenen i skriftlig dansk fik hun 00. Chokket over sin første dumpekarakter fik hende til ved studiestart på Handelshøjskolen som det første at henvende sig til Rådgivnings- og støttecentret på Aarhus Universitet. Hun havde indset, at hvis hun skulle klare universitetet blev det ikke uden hjælpemidler.

På Rådgivnings- og støttecentret blev hun udredt og fik for første gang anerkendt sin læse- og skrivemangfoldighed som ordblindhed. At blive udredt har betydet, at hun er blevet it-liciteret og har fået tildelt en it-rygsæk. Uden den ville det nok ikke have kunnet lade sig gøre at klare studiet, mener hun.

”Jeg bruger både talesyntesen, ViseOrd, skannerpennen og diktafonen. Med diktafonen kan jeg optage holdundervisningen, så jeg kan vente med at skrive notater, til jeg er kommet hjem. Jeg kan ikke koncentrere mig om både at skrive notater og forstå undervisningen, fordi jeg bruger så meget energi på at stave rigtigt. Skannerpennen i it-rygsækken bruger jeg fx til at skanne sætninger ind med, som jeg kan bruge i mine notater,” fortæller hun.

EFTERLYSER RESPEKT

Alle hjælpemidlerne til trods, så tager det tid at være ordblind studerende. Nana Persen regner med, at hun bruger omtrent dobbelt så lang tid som en gennemsnitsstuderende på sin uddannelse.

”Det der med torsdag i klubben (Handelshøjskolens torsdagscafe, red.), det eksisterer ikke for mig. Jeg har højest været der én gang. Jeg kan ikke arbejde ved siden af studiet, og jeg laver heller ikke frivilligt arbejde, som jeg før har gjort,” fortæller Nana Persen om nogle af de afsavn, hun må acceptere som følge af den ekstra tid, hun bruger på studiet.

Men Nana Persen efterlyser ikke medfølelse. Tværtimod. Hun savner dog, at folk anerkender, hvor slidsomt og tidskrævende det er at være ordblind universitetsstuderende, og at folk, i stedet for at undre sig over hvad hun laver på universitetet, engang imellem ville sige ”Wow, hvor er det flot, at du kæmper trods dit handicap!”

NETVÆRK FOR STUDERENDE MED DYSLEKSI

Netværket har pt. 84 medlemmer og samarbejder med Rådgivnings- og støttecentret, Aarhus Universitet. Kontakt kan rettes til styregruppens formand Nana Persen eller næstformand Helle Lorensen på netstuddysleksi@gmail.com (åbner mail program)

RÅDGIVNINGS- OG STØTTECENTRET

Rådgivnings- og støttecentret (RSC) tilbyder bl.a. rådgivning og støtte til studerende med en funktionsnedsættelse og med specifikke studie vanskeligheder i forbindelse med en videregående uddannelse. Centeret yder især støtte til studerende med dysleksi eller kognitive og psykiske funktionsnedsættelser som ADHD, Aspergers syndrom eller depression.

Læs mere på om Rådgivnings- og Støttecentret under Aarhus Universitet her www.dpu.dk (åbner nyt vindue)

TEKNOLOGISKE HJÆLPEMIDLER TIL ADHD OG ASPERGER

Teknologi som PDA'er og SmartPhones kan være en hjælp for børn og unge med diagnosen ADHD og Aspergers, men hvordan implementerer man som lærer, pædagog osv. teknologien i hverdagen?

Konferencen Teknologiske hjælpemidler til ADHD og Asperger fokuserer på både den teknologiske og den pædagogiske implementering af hjælpemidlerne og omhandler bl.a. undervisningsmetoder, introduktion til iPhone som struktureringshjælpemiddel og igangværende projekter, såvel som den personlige erfaring med teknologiske hjælpemidler.

TID OG STED

15. juni, Comwell Kolding

INFO/TILMELDING

Læs mere og tilmeld dig på hmi.dk (åbner i nyt vindue)

HITMESSE 2011

Det er i år 19. gang, Hjælpemiddelinstittet afholder HITmesse. På HITmessen får alle med interesse for teknologiske løsninger til personer med funktionsnedsættelse adgang til den nyeste viden, de nyeste erfaringer og de nyeste produkter på området.

HITmessen består af en konference og udstilling om ikt-hjælpemidler. Desuden er der et innovationsområde, hvor der præsenteres en række af de mest innovative prototyper og projekter inden for området.

Konference

Konferencedelen af HITmessen er som noget nyt inddelt i faglige spor, kendetegnende for de arbejdsområder, som langt de fleste af messens deltagere kan relatere sig til. De fem spor er: kommunikation, specialundervisning, syn, hørelse og hverdagsteknologi. Inden for hvert spor afholdes der foredrag, seminarer og produktdemonstrationer.

UDSTILLING

På udstillingen præsenteres et bredt udvalg af de nyeste og mest efterspurgte ikt-baserede hjælpemidler på det danske marked. Der vil være ca. 50 stande, hvor deltagerne får god mulighed for at danne sig et overblik over status på området.

TID OG STED

20. - 21. september 2011, Hotel Nyborg Strand

INFO OG TILMELDING

Læs mere og tilmeld dig på hmi.dk (åbner i nyt vindue)

IT & LÆSE/SKRIVEVANSKELIGHEDER - BØRN OG UNGE I GRUNDSKOLEN

Kendskab til og færdigheder i at anvende it i undervisningen af elever med læse- og skrivevanskeligheder/ordblindhed samt at kunne undervise og vejlede børn og unge i anvendelsen af it som hjælpemiddel i grundskolen

TID OG STED

26.-27. september, Comwell Roskilde

INFO/TILMELDING

Læs mere og tilmeld dig på hmi.dk (åbner i nyt vindue)

IT & LÆSE/SKRIVEVANSKELIGHEDER - UNGE OG VOKSNE I UDDANNELSE OG ERHVERV

Formålet med kurset er at give deltagerne kendskab til og færdigheder i at anvende it i undervisningen af unge og voksne med læse- og skrivevanskeligheder/ordblindhed og at kunne undervise og vejlede unge og voksne i muligheder og anvendelse af it som hjælpemiddel i uddannelse og erhverv.

TID OG STED

29. -30. august, Hjælpemiddelinstittet, Århus C
31. august – 1. september, Hjælpemiddelinstittet, Århus C
28.-29. september, Comwell Roskilde

INFO/TILMELDING

Læs mere og tilmeld dig på hmi.dk (åbner i nyt vindue)

KOMMUNIKATION OG UDVIKLING MED IKT SOM HJÆLPEMIDDEL

Kommunikation og udvikling med ikt som hjælpemiddel er en uddannelse af specialpædagogisk personale som særlige videnshavere og formidlere – fra kvalifikationer til kompetencer. Hjælpemiddelinstittet og Kommunikationscentret Hillerød Kommune udbyder to uddannelsesforløb med fokus på kommunikation og udvikling med IKT som hjælpemiddel – et på Sjælland og et i Jylland. Uddannelsen løber over 11 måneder og er fordelt på i alt 11 kursusdage.

FORMÅLET MED UDDANNELSEN ER:

- at udvikle den specialpædagogiske IT-kompetence, for derigennem at give personer med store funktionsnedsættelser øgede muligheder for aktivitet og deltagelse
- at give den studerende tilstrækkelig viden om kompenserende teknologi til at opbygge miljøer, hvor kommunikation, leg og udvikling med IKT som hjælpemiddel bliver en naturlig del af hverdagen
- at den studerende skal lære om alternative muligheder for kommunikation med udgangspunkt i IKT

TID OG STED

Forløb i Jylland: 7.-8. november 2011, 4.-5. januar, 12.-13. marts, 6.-7. juni, 16.-17. august og 30. oktober 2012, Skanderborg - Sølund kursuscenter

Forløb på Sjælland: 14.-15. november 2011, 18.-19. januar, 27.-28. marts, 11.-12. juni, 29.-30. august og 25. oktober 2012, Hillerød - Nordisk Lejrskole

Ved 2 sammenhængende kursusdage er ophold inkl. overnatning.

Læs mere om uddannelsen, program og tilmelding på hmi.dk (åbner nyt vindue)

OSLO-SEMINARERNE – DEL 1 OG 2

Alternativ og supplerende kommunikation er kommunikationsformer for børn, unge og voksne med lidt eller ingen funktionel tale. Oslo-seminarerne, om alternativ kommunikation, er en kursuserie, som omhandler brug af tegnsprog, grafiske tegn (bliss, piktogrammer og lignende), fotografier og lignende for mennesker med udviklingsmæssige eller tidligt erhvervede vanskeligheder som autisme, psykisk udviklingshæmning og cerebral parese (kurset omhandler ikke tegnoplæring for hørehæmmede børn).

Kurserne udgør tilsammen et samlet undervisningsforløb, som giver en indføring i grundlaget for tegnsprogoplæring og andre former for alternativ kommunikation såvel som mere specialiserede færdigheder indenfor dette felt. På kurserne lægges særlig vægt på arbejde med børn og unge, men indholdet vil også være af interesse for de, som arbejder med voksne inden for disse grupper.

Kursus 1: Indføring i alternativ kommunikation. Kursus 1 omhandler grundkendskaberne inden for feltet.

Kursus 2: Centrale temaer i alternativ og supplerende kommunikation. En del af temaerne fra det første kursus vil blive uddybet og i tillæg vil nye temaer komme til.

TID OG STED

Begge kurser afholdes på Mødecener Odense, Buchwaldsgade 48, 5000 Odense C.

Del 1: 12.-13. september 2011

Del 2: 6.-7. februar 2012

INFO/TILMELDING

Læs mere om Oslo-seminarerne og tilmeld dig på hmi.dk (åbner nyt vindue)

TEMADAG MED WORKSHOPS

Deltag i en spændende tema- og workshopdag med inspirerende oplægsholdere og et overflødhedshorn af relevante workshops med fokus på anvendt teknologi for mennesker med funktionsnedsættelser spændende fra udviklingshæmning, mennesker med psykiske problemstillinger af forskellig art og autisme til erhvervet hjerneskade, cerebral parese og multiple funktionsnedsættelser. Dagen er afslutningen på et 13 måneders uddannelsesforløb med fokus på anvendelse og mestring af kommunikationsteknologiske hjælpemidler til mennesker med omfattende funktionsnedsættelser.

TID OG STED

26. september 2011, Sølund

28. september 2011, Hillerød

INFO/TILMELDING

Læs mere og tilmeld dig på hmi.dk (åbner i nyt vindue)

HJÆLPEMIDDEL
INSTITUTTET

Nyhedsbrevet Undervisning og kommunikation udkommer februar, juni, september, december. Design Klaus Lasvill-Mortensen. Redaktion Signe Skovgaard Schmidt, Erik Arendal, Ole Wriedt. Kontakt redaktion@hmi.dk. Eftertryk er tilladt med tydelig kilde. Udgiver Hjælpemiddelinstitutet Gregersensvej 3i, 2630 Taastrup | P.P. Ørumsgade 11, bygn. 3, 8000 Århus C. +45 4399 3322, hmi@hmi.dk, www.hmi.dk